

БИЗНЕС СИГУРНОСТТА И ФИНАНСОВИТЕ И ПАРАМЕТРИ

проф. кандидат экономических наук МИРОНЕНКО Надежда Орловский,
доцент кафедры "Экономика и экономическая безопасность",
филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы
при Президенте Российской Федерации

доц. кандидат экономических наук, ИВАЩЕНКО Татьяна Николаевна,
доцент кафедры "Экономика и экономическая безопасность",
филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы,
при Президенте Российской Федерации

проф. Христо ИВАНОВ, д.и.н,
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

Prof. Nadejda O. MIRONENKO, PhD
Assoc. Prof. at Department of Economics and Economy Security,
Branch of Russian Federation Presidential Academy of National Economy and Public
Administration

Assoc. Prof. Tatyana N. IVASHTENKO, PhD
Assoc. Prof. at Department of Economics and Economy Security,
Branch of Russian Federation Presidential Academy of National Economy and Public
Administration

Prof. Hristo IVANOV, Dr. Sc. (Econ.)
Varna Free University "Chernorizets Hrabar"

Резюме: Бизнесът представлява икономическа дейност, търговия. Означава още всяка промишлена, търговска, финансова или друга дейност за натрупване на печалби или свързана с парична изгода. Последната се свързва с финанси, финансиране, спестяване (saving) и пазар на купувачи (market). Бизнес-сигурността отразява съществените свойства, страни и отношения на изучаваната същност, проявява се като категория. Анализираният понятие отразява научно обосновавания натрупан опит в областта въобще на сигурността, което както и бизнеса е непрекъснат процес.

Ключови думи: предприемачество, инвестиции, иновации, информация.

Summary: The business represents an economic activity, a trade. It also means any industrial, commercial, financial or other activity for profits or monetary gain. The latter is associated with finance, financing, saving and a buyers' market. Business security reflects the essential properties, parties and relations of studied essence; it appears as a category. Analyzed concept reflects scientifically substantiated experience in the field of general security, which as well as the business is a continuous process.

Keywords: entrepreneurship, investment, innovation, information.

Фирмената сигурност считаме, че е част от системата за националната сигурност на Република България. Когато се обсъждат проблемите свързани с фирмената сигурност, от изключителна важност е да се познава добре и Търговският закон на

Република България, в които подробно са описани и разгледани различните фирмени образувания.

Субектите на фирмената сигурност са физически или юридически лица, които са в сложни социални, политически, икономически, правни и пр. взаимоотношения. Обективното и точно определяне на понятието за фирмената сигурност е от значение не само за правилното възприемане на същността и от бизнесмените, но и за подпомагане на законодателната власт при усъвършенстване на законовата и нормативна база в това отношение. Независимо от голямото разнообразие в нашата страна на фирмите като физически и юридически лица, основното, което ги обединява, е – уникалността, сложността, динамичността и относителна устойчивост на системите им за придобиване, получаване, съхранение, ползване (реализиране), контрол, преобразуване, предаване, продаване, архивиране и унищожаване на ценна и стойностна информация. Финансови параметри са цените и ценообразуването, данъчно облагане, застраховане и др.

Следвайки проблемният подход, считаме, че проблемите съществуващи за фирмената сигурност са пряко свързани с оцеляването на собствениците на малките и средните предприятия в условията на пазарната икономика и конкуренция. За първи път определянето на понятието за „*фирмена сигурност*” беше дадено въз основа на акцента за особения (специфичен) вид структурна и управленска организация в търговското дружество (*предприятието*). Организацията в предприятието се осъществява от субектите, в нашия случай мениджърите, които трябва да разработят законосъобразни вътрешно ведомствени документи и да извършат практически действия.

Понятието ”фирмената сигурност” считаме, че в своята същност е с висока степен на абстрактност, освен това тя е родово понятие. Мнозина от бъдещите автори творящи по този проблем трябва да възприемат широк подход към определяне на понятието „фирмена сигурност”. Дейностите по конкретизирането и изясняването на фирмена сигурност имат, както теоретична, така и преди всичко практическа насоченост. Като такива тя подлежи на планиране, организиране, мотивиране и контролиране, както всяка друга дейност, осъществявана в търговското предприятие в качеството му на управленска система. Цените са сложна икономическа категория, в която рефлектират противоречивите интереси на пазарните участници.

През последните години продължава да се възприема издигнатото по рано схващане, че фирмената сигурност в условията на пазарната икономика представлява част от националната сигурност. Съответно закрилата и защитата на фирмената сигурност е тясно обвързана със защитата на националната сигурност. Към тези и подобни разсъждения се отнасяме положително. Фирмената сигурност обхваща онези фактори и условия в дадена фирма, които гарантират осъществяването на поставените цели и задачи пред нея от нейното ръководство и защитата на фирмените интереси. Тя се осигурява чрез системата от производствено-икономически, административно-правни, организационни и междуличностни отношения, създадени във фирмата. Акцентира се на нещо ново, а именно наложените с времето фактори и условия в конкретните фирми. Анализират се и изградените отношения между определящите сигурността във фирмата субекти. Тези отношения трябва да отговарят на действащите

законали, които регулират и дейността на частните фирми. Задължително се основават и на вътрешнофирмени правни норми и разпоредби, издадени от нейния собственик и/или ръководител. И тук, както при националната сигурност, може да се каже, че фирмените интереси ще определят кои отношения са жизненоважни за фирмата и трябва да се защитават правно, организационно и технически. Може да се каже най-общо, че това са на първо място интересите на собственика на фирмата, в последствие и интересите на служителите и работниците в нея. Независимо от различията в тези интереси, те имат един общ и водещ факт – просперитета на фирмата, повишаване на печалбата и завишаване качеството на услугата по сигурността. Този общ интерес налага да се гарантира фирмената сигурност чрез нейната специална защита, а именно изграждане на служба за сигурност. Цената, която е важен фактор се предлага от производителя, който изхожда от предоставяната на потребителя полезност и от разходите. Но тя се приема от потребителя въз основа на неговите критерии за полезност. Следователно цената е пресечна точка на интересите на пазарните субекти, т.е. разменна стойност на един продукт.

С дотук изследваните понятия за „фирмената сигурност” считаме, че темата не е изчерпана. Проследяваме и написаното в монографичното изследване „Сигурност”, където е указано, че “фирмената сигурност е съвкупност от дейности, осъществявани от търговското предприятие с цел предотвратяване, превенция, установяване, разкриване, пресичане и прекратяване на нелоялната конкуренция”. Могат да се поставят и някои допълнителни проблеми при изследването ѝ. Относителното участие на всеки ценови елемент в крайната цена определя структурата на цената. За разработването на маркетингови ценови стратегии от значение са следните по-важни признаци за диференциране на съответстващите им видове цени.

Вземайки предвид понятията за „фирмена сигурност”, считаме, че някои от авторите ги възприемаме изцяло, други частично, някои ги отхвърляме, други ги критикуваме, предоставяме и нашето разбиране за това понятие изхождайки от собствените ни теоретични постановки и практическият ни опит. *Фирмената сигурност* е част от националната сигурност, представлява съвкупност от действия на длъжностните лица оторизирани да предоставят тази услуга, като защитават интересите на фирмата на конкретната територия за увеличаване на печалбата, противодействат на нарушенията и престъпленията извършвани спрямо нея, както и осъществяват предотвратяване, превенция, установяване, разкриване, пресичане и прекратяване на нелоялната конкуренция чрез ангажиране на мениджърския екип, работниците и служителите към лоялност. Считаме, че сме се доближили до оптималното понятие за „фирмена сигурност”, но определено можем да кажем че все още автори могат да го разширяват или конкретизират. Оставаме отворено разбирането ни и на други добросъвестни автори да творят по това понятие, както и да ни критикуват и анализират. Съществени са обаче разходите. Калкулират се преките разходи, добавят се и косвените разходи. Косвените разходи са тези, които се правят общо за дейността и въз основа на подходящо избрана база се разпределят относително в единица продукт. Важно е да се направи анализ и да се избере най-справедлива и обективизирана база.

Считаме, че целта на фирмената сигурност е да създаде такова равновесие между изброените фактори, което да гарантира функционирането на системата.

Функционирането трябва да е насочено към постигане на поставените цели и решаване на стоящите пред фирмената сигурност задачи.

Използвана литература:

1. Ахмедова, Е., *Сигурността на гражданското участие в местното самоуправление.*, Велико Търново 2015 г.;
2. Бисеров, З., *Критичен поглед на Системата за защита на населението и инфраструктурата*, списание "Сигурност" брой 7/8, 9, София 2014,
3. Василева, Н., „Невидимата сила на Европа”, *Сборник научни трудове, научно направление: "Социални, стопански и правни науки"*, НВУ "Васил Левски", Велико Търново, 2014г.;
4. Илиев, И. *Основи на управлението*. В. 2005
5. Иванов, Хр. *Банкова охрана – правен режим и регламентация*. С. 1998
6. Иванов, Хр. *Охранителният бизнес*. С. 2000
7. Иванов, Хр. *Частните охранителни услуги в Европа*. С. 2006
8. Иванов, Хр. *Стандарти за сигурност и бизнессигурност*. Сборник "Обществена сигурност, непрекъсваемост на бизнеса и лична безопасност" Седма международна конференция София. 2010
9. Строева, О.А.Н.И.Лаврикова *Системный подход к разработке адресной государственной политики, направленной на социально-экономическую сферу Центрального федерального округа* Русский провинциальный научный журнал Регион: системы, экономика, управление 2015 №2 (29)